

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Tárgy

9439

1919

Hely

Szerző:

Cím: *A város, a tisztviselők és a proletáruralom*

Forrás:

Népszava

Bp

1919. 4. 5

A város, a tisztviselők és a proletáruralom.

**
Dienes László fővárosi népbiztos és
Sidó Zoltán politikai megbízott el-
társak előadása.*

Az új világrend megteremtése szinte álmyszerűen a küszöbre toppant. Tegnap még a múlt századok nehéz levegőjében, rossz, fojtogató keretei között éltünk, ma már az új világnak kábító tempóban lerakott alapjain az új falak is nőnek. Sok probléma még nem is volt teljesen kiérlelődve, de nem is foglalkoztak vele éppen azok, akik most kétségbeesve keresik és kérdezik, mi lesz velük: a tisztviselők, az írók, művészek, középosztálybeli emberek. Mi lesz a másik nagy kérdéssel: a falu és a város viszonyával. A kapitalizmus ezen a téren is nagy és egészségtelen ellentéteket teremtett, amelyeket ki kell egyenlíteni.

Mindezek a kérdések most nemcsak tisztázódnak az események gyorsaságával párhuzamosan, hanem azonnal meg is valósulnak és a gyakorlat alakítja ki a megoldást tökéletessé. Egy bizonyos: az új társadalmi rend minden téren igazságot, kiegyenlítődést, mindenek fölé pedig kulturát akar és fog teremteni. Tömegkulturát és magasabbfokot, szélesebb körűt. És ezekben a széles, szabad keretekben mindenki megállhatja majd a helyét, aki dolgozik, anyagi vagy szellemi értéket termel.

„A tisztviselők is áldozzák mindenüket az új ideáért!”

A Városi Alkalmazottak Országos Szövetsége — amint ezt már jeleztük — a fővárosi tisztviselői és oktatói számára tanfolyamot rendezett, amelynek során az első előadást Dienes László elvtárs, fővárosi népbiztos tartotta. „A tisztviselő a proletárdiktatúra” címmel. Előadásában a proletárdiktatúra lényegét és szükségességét ismertette, azután rátért a tisztviselő-kérdésre.

A tisztviselők elhelyezkedése — mondotta — csak kétféle lehet. Ha akarja a proletárdiktatúrát, akkor testvér, akinek kötelessége dolgozni a szent cél érdekében, ha nem akarja, akkor álljon félre, ha tud. A tisztviselők helyzete azért nehéz, mert részben burzsoák, részben félburzsoák: és csak egy kis részük érzi, hogy proletárk. De ezeknek lozzátartozósága a proletársághoz sem olyan nyilvánvaló, mint a munkásoké. Az a bizalmatlanság, amellyel az igazi proletár viseltetik a tisztviselőkkel szemben, teljesen jogosult, mert a tisztviselők minden kormányának minden intézkedését, amely a proletárság ellen irányult, ellenkezés nélkül hajtották végre. A szervezkedéstől is húzódtak és csak az utóbbi hónapokban lehetett őket megszervezni.

Meg kell azonban találni az utat, amelyen a tisztviselők a jövő társadalom rendjébe beilleszkehetnek. A szaktisztviselőkre, mérnökökre, tanítókra, az új társadalomnak is szüksége van. Ezek könnyen elhelyezkedhetnek. A proletárság szempontjából inaktív munkát végző jogászok és a különféle adminisztratív tisztviselők helyzete sokkal nehezebb. A legközelebbi jövő, amikor a választások után a tanácsok megalakulnak, új helyzetet fog teremteni. Kérdés, lesz-e majd városháza, lesznek-e kerületek, a kérdés, mi lesz ezeknek adminisztratív szerveivel. Valószínű, hogy nem fogják ezeket a szervezeteket azonnal fölleszlatni, a tanácsok sem vehetik egy nap alatt kezükbe az ügyek intézését, átmeneti idő lesz, mely alatt a tanácsoké a rendelkező hatalom és felhasználják a most meglévő adminisztratív hivatal-

noki szervezetek a végrehajtásra. A tisztviselőnek kötelessége az alatt az átmeneti idő alatt megmutatni a proletárságnak, hogy lehet velük dolgozni, megmutatni, hogy nem olyan rosszak, hogy bele akarnak és tudnak helyezkedni az új rendbe, hogy tudnak dolgozni. Így akkor megmenthetik egzisztenciájukat.

Azoknak, akik érzik proletárvoltukat, érzik városi kapcsolatukat a proletariátussal, azoknak nem lesz szükségük alkalmazkodásra, azok örömmel fogják megtalálni helyüket a társadalomban. De van még egy magasabb szempont is, mely sokat a proletariátus mellé állít. Kell, hogy sokan legyenek önök között, akik képesek egy ideát, egy lelket betöltő nagy gondolat megvalósításáért mindenüket áldozni.

Mert arról van most szó, hogy egy új világrend alapjait rakjuk le, melyben az ember föl szabadul a termelés igája alól, hogy egy eddig elképzelhetetlen szabad életet kezdjen. Most kezdődik majd az igazi emberi élet, az állati mivoltunk igazi levételése, a szellemi föl szabadulása az anyag rabságából.

A tisztviselők megértéssel és lelkes éljenzéssel fogadták Dienes beszédét.

Ugyancsak a Városi Alkalmazottak Országos Szövetségében Sidó Zoltán fővárosi politikai megbízott a város helyzetéről az új társadalomban tartott előadást.

A várost a kommunista társadalomban is az fogja a falutól megkülönböztetni, hogy nagyszámu, iparból élő lakosság telepszik le egy helyen, szemben a falu kisszámu mezőgazdaságot üző lakosságával. A városnak ezentúl is lesznek különleges problémái, különösen, míg a mai nagy bérkaszárnyak el nem tűnnek. E különleges problémák különleges városi szervezetben bonyolíthatók le, igazgathatók. Látjuk, hogy a szervezet kérdésében kétirányú mozgalom folyik: a Tanácsköztársaság általános választójog alapján falusi, városi tanácsokat választat, amelyek fölé a járási és az országos tanács föl építménye emelkedik. Emellett a bérházak igazgatása külön irányt mutat: a házak bizalmiférfiai és az állami irányítószervek között egy közbelső önkormányzati szervezet alakul ki. Fontos föladat, hogy a tanácsalkotmány a falusi, járási és városi tanácsok hatáskörét pontosan állapítsa meg. Röviden vázolta ezután az előadó a városok konkrét föladatait a kommunista államban: az egyes föladatak részletes tárgyalása a következő előadások tárgya lesz.